

Pestprotocol

Jenapleinschool

Definitieve versie 1.0

Enkstraat 69
8012 VA Zwolle
038-4228240
jenaplein@jenaplein.nl
www.jenapleinschool.nl

Schoolgegevens:	St. Jenapleinschool
Brinnummer	15XK
Directeur:	Danielle Bult
Bezoekers adres:	Enkstraat69, 8012 VA Zwolle
Post adres:	Postbus 762, 8000 AT Zwolle
Contact school:	038-4228240
E-mail:	jenaplein@jenaplein.nl
Website:	www.jenapleinschool.nl

Inhoudsopgave

1. Doelstelling van het beleid	4
2. Voorwaarden voor beleid	5
3. Wat wordt er onder pesten verstaan?	6
4. Signalen dat het kind gepest wordt	7
5. Activiteiten in het kader van preventie	8
5.1 Ons pedagogisch klimaat (voorkomen is beter dan genezen)	
5.2 Aanbod in lessen	
5.3 Preventie digitaal pesten	
5.4 Communicatie	
6. Als er dan toch gepest wordt. (Curatieve aanpak)	11
6.1 De gepeste ondersteuning geven	
6.2 De pester stoppen.	
6.3 Meelopers aanspreken.	
6.4 Dossier aanleggen.	
7. Als het pesten door blijft gaan	12
7.1 Hulp aan het gepeste kind	
7.2 Aanpak van het gedrag van de pester	
7.3 Aanpak van de meelopers	
7.4 Stamgroepsleiders (team)	
7.5 Ouders/ Verzorgers	
7.6 De Zwijgende middengroep	
8. Sanctiebeleid	15
9. Adviezen aan de ouders	16
9.1 Ouders van gepeste kinderen	
9.2 Ouders van pesters	
9.3 Alle andere ouders	
10. Klachtenregeling	17
11. Schorsing en/of verwijdering	18
12. Advies MR en vaststelling	19

1. Doelstelling van het beleid

Uitgangspunt van Jenaplanonderwijs is dat elk kind uniek is en dus verschilt van andere kinderen. Onze school houdt dan ook rekening met die verschillen. Maar daar blijft het niet bij. We zien het als uitdaging zoveel mogelijk aan het specifieke van elk kind tegemoet te komen. En daarom richten we ons onderwijs zodanig in, dat kinderen hun eigen mogelijkheden leren ontdekken en toepassen.

Een veilige en stimulerende omgeving is voorwaardelijk om kinderen onderwijsinhoudelijk en sociaal-emotioneel maximaal uit te kunnen dagen en prikkelen. Omdat pestgedrag een veilig schoolklimaat tegenwerkt, beperkt het de optimale ontwikkeling van de kinderen. Daarom bestempelen we pestgedrag als zeer schadelijk voor de ontwikkeling van de kinderen.

Dit gedragsprotocol beoogt dan ook pestgedrag adequaat aan te pakken.

Wij verklaren het volgende:

1. Pesten is een groot probleem en moet als zodanig worden erkend door alle betrokken partijen:

- Gepeste kinderen,
- Pesters,
- Meelopers
- Team,
- Ouders/verzorgers,
- De zwijgende middengroep.

2. Onze school heeft de inspanningsverplichting pestgedrag te voorkomen en indien nodig aan te pakken. Alleen daardoor kan er een veilig pedagogisch klimaat bestaan.

3. Als er gepest wordt, hebben stamgroepsleiders en ouders de plicht dat te signaleren, te erkennen en er duidelijk stelling tegen te nemen.

4. Om adequaat in te kunnen grijpen op een pestprobleem, is een goede samenwerking tussen ouders, stamgroepsleiders en kinderen noodzakelijk. De manier waarop deze samenwerking vorm krijgt, is vastgelegd in een gedragsprotocol.

5. Bestuur, directie en MR (namens ouders en team) verbinden zich aan het volgende:

- We pakken pesten aan door te werken met de zes betrokken partijen,
- We maken leerlingen bewust van het bestaan én de zwaarte van pestgedrag door het item pesten een vaste plek te geven in ons WO onderwijs / besprekingskring
- De school heeft een schoolcontactpersoon aangesteld op onze school. De klachtenprocedure en contactpersoon staan vermeld in de schoolgids.
- We formuleren een praktisch, concreet en toegankelijk gedragsprotocol voor alle betrokkenen, stellen het vast en hanteren het ook daadwerkelijk,
- We evalueren het protocol tweejaarlijks en stellen het waar nodig bij (eerste evaluatie: mei 2014).
- Om tot een goede borging te komen, komt het protocol bij de MR vergadering als cyclisch onderwerp terug op de agenda.

2. Voorwaarden voor beleid

Om pestgedrag te kunnen voorkomen en/of aanpakken voldoen we aan de volgende voorwaarden:

- Leerlingen, stamgroepsleiders, niet onderwijzend personeel en ouders zien pesten als een probleem. Het pesten gebeurt meestal stiekem en buiten het gezichtsveld van stamgroepsleiders. Het is belangrijk dat het door ouders, leerlingen en anders betrokkenen zo spoedig mogelijk gemeld wordt bij de stamgroepsleider, zodat we er samen verantwoordelijk voor zijn.
- De Jenapleinschool wil pesten voorkomen. We zijn preventief bezig (zie punt 5).
- De stamgroepsleiders van de Jenapleinschool kunnen pesten signaleren. De stamgroepsleiders nemen naar aanleiding daarvan ook duidelijk stelling.
- Op de Jenapleinschool praten we niet alleen over pesten, maar passen afspraken en omgangsregels toe in concreet gedrag en in concrete situaties. Op deze wijze wordt kennis omgezet in een vaardigheid om positief met elkaar om te kunnen gaan.
- In de houding van alle medewerkers lezen kinderen af, dat er respect is voor elkaar en voor alle kinderen op De Jenapleinschool. Wij laten in ons gedrag duidelijk zien wat De Jenapleinschool verstaat onder een veilige school.
- De Jenapleinschool beschikt over een herkenbare aanpak.
- Als ouders/verzorgers menen dat de school in gebreke is gebleven bij het oplossen van een pestprobleem volgens dit protocol, dan kunnen zij onze schoolcontactpersoon inschakelen. Deze maakt melding bij de klachtencommissie die het probleem onderzoekt, deskundigen raadpleegt en het bevoegd gezag adviseert.

3. Wat wordt er onder pesten verstaan?

Plagen of pesten?

Plagen is niet hetzelfde als pesten. De verschillen zou je zo kunnen aangeven:

Plagen:	Pesten:
gelijkwaardigheid	machtsverschil
Wisselend “slachtofferschap”	Hetzelfde slachtoffer
humoristisch	kwetsend
Af en toe	Vaak/voortdurend

Een definitie van pesten op school luidt als volgt: ***“Pesten is het systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandeling door een leerling of een groep leerlingen van één of meer klasgenoten, die niet (meer) in staat zijn zichzelf te verdedigen.”*** Met deze definitie is het verschil tussen pesten en plagen duidelijk aangegeven. Bij plagen is sprake van incidenten. Pesten echter gebeurt systematisch: een aantal keren per week, een keer per week of regelmatig.

Als we het over pesten hebben, denken we aan zaken als:

- Alles wat inbreuk doet op het gevoel van veiligheid.
- Buitengesloten of genegeerd worden (doen alsof je niet bestaat).
- Uitgescholden worden vanwege het anders zijn, bv. kleding, uiterlijk, gedrag.
- Bedreigd worden.
- Door een groepje kinderen zonder reden in elkaar geslagen worden.

(N.B. De laatste twee genoemde voorbeelden hebben betrekking op staffbare handelingen; in deze gevallen wordt er onmiddellijk contact opgenomen met ouders van beide partijen)

Als we het over digitaal pesten hebben, denken we aan:

- Iemand een gemene e-mail of sms sturen.
- Iemand uitschelden of belachelijk maken per e-mail, in een chatbox of per sms.
- Iemand een dreigmailtje of dreigsms sturen.
- Foto's van iemand anders op internet zetten.
- Een msn-bom versturen. (Het versturen van ontzettend veel berichten tegelijk aan één persoon. Hierdoor kunnen bij die persoon programma's op de computer vastlopen en is hij of zij heel lang bezig om alle berichtjes te verwijderen.)
- Iemand opzettelijk een virus versturen.
- Gehackt worden. (Een hacker kan bijvoorbeeld de computer onbruikbaar maken of aan privé informatie komen.)

Kenmerken van pestgedrag:

- Pesten gebeurt berekend, men wil bewust iemand kwetsen of kleineren.
- Pesten is duurzaam; het gebeurt herhaaldelijk, systematisch en langdurig. (stopt niet vanzelf)
- Pesten is een ongelijke strijd: 'De pester ligt altijd boven'.
- De pester heeft geen positieve bedoelingen; hij/zij wil pijn doen, vernielen, kwetsen of macht hebben.
- Het pesten gebeurt meestal door een groep (pester(s), meelopers en supporters) tegenover een geïsoleerd slachtoffer.
- Pesten heeft meestal een vaste structuur; pesters zijn meestal dezelfde, net zoals de slachtoffers.

Gevolgen:

- Indien niet tijdig wordt ingegrepen, kunnen de gevolgen (zowel lichamelijk als geestelijk) heel pijnlijk en ingewikkeld zijn en ook heel lang naslepen.
- Het is niet gemakkelijk om tot betere relaties te komen; het herstel verloopt moeizaam.
- Isolement en grote eenzaamheid bij het gekwetste kind.
- De groep lijdt onder een dreigend en onveilig klimaat; iedereen is angstig en men wantrouwt elkaar; men is weinig open of spontaan; men telt weinig of geen echte vrienden binnen de groep.

4. Signalen dat het kind wordt gepest.

Dit kunnen o.a. zijn:

- Altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen.
- Zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot.
- Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven.
- Briefjes doorgeven.
- Beledigen/ uitlachen.
- Opmerkingen maken over huidskleur, haardracht of kleding.
- Isoleren.
- Buiten school opwachten, slaan of schoppen.
- Op weg naar huis achterna rijden.
- Naar het huis van het slachtoffer gaan.
- Bezittingen afpakken.
- Schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer.

Deze lijst kan nog verder worden uitgebreid. Men kan het zo gek niet bedenken of volwassenen en ook leerlingen hebben het bedacht. Stamgroepsleiders en ouders moeten daarom alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen.

5. Activiteiten in het kader van preventie

Ons pedagogisch klimaat (*voorkomen is beter dan genezen*)

Wij vinden het belangrijker om ons te focussen op het pedagogische klimaat dan het pestprotocol zelf. In 5.1 vindt u beschrijvingen van de richting van de pedagogische cultuur. Voorkomen is beter dan genezen. Op welke wijze scheppen wij ons pedagogisch klimaat op de Jenapleinschool?

5.1 Het pedagogische klimaat op de Jenapleinschool:

Op de Jenapleinschool werken we met bepaalde organisatievormen. We verwachten een bepaalde houding van kinderen en medewerkers en er zijn vaste school afspraken. Deze bepalen in hoge mate ons pedagogisch klimaat. Een klimaat waarin kinderen op een veilige en respectvolle manier kunnen leren en samenwerken. In dit hoofdstuk gaan we dieper in op deze zaken.

- De heterogene stamgroep:

De kinderen zitten in een stamgroep met daarbinnen 3 jaargroepen (Onderbouw 2). Binnen de stamgroep doorlopen de kinderen diverse rollen: jongste, middelste en oudste. De voordelen van de heterogene stamgroep zijn: *divers*, dus leren van elkaar op allerlei gebieden, elk jaar een andere rol waardoor je als kind niet gedurende je hele schoolcarrière “het verlegen clowntje” van de groep bent, maar ook een kind kunt helpen als oudste. Dat is goed voor het zelfbeeld van een kind. Daarnaast wordt kinderen op een vanzelfsprekende manier geleerd zorg te hebben voor elkaar en rekening te houden met elkaar. Het hanteren van maatjes en maatjesgroepen is daar een voorbeeld van.

- Maatjes en maatjesgroepen:

Alle kinderen worden gekoppeld aan een ander kind. We proberen “oudste kinderen” te koppelen aan een “jongste kind” zodat het oudste kind leert zorg te dragen voor een ander. Als maatje hebben de kinderen een band met elkaar. Tevens heeft elke groep uit elke andere bouw een maatjesgroep. Maatjesgroepen hebben regelmatig uitwisselingen waarin wordt samengewerkt.

- Begin schooljaar / groepsafspraken maken:

Aan het begin van het schooljaar maken de kinderen met elkaar groepsregels. Hoe willen we dat we omgaan met elkaar, met onze materialen en spullen? Deze regels worden zichtbaar in de groep opgehangen. De schoolafspraken liggen vast en worden regelmatig herhaald?

In de onderbouw worden deze regels vrijwel iedere dag mondeling kort herhaald. “Hoe doen we het ook alweer?”. Situaties worden nagespeeld.

- Het op school komen:

De deur gaat om 08.20 uur open. Een medewerker staat bij de voordeur en ontvangt alle ouders en kinderen. De medewerkers zitten in principe in de kring om de kinderen te ontvangen en te begroeten. De kring is voor de kinderen. Op de stamgroepavond gaan we hier op in (ga je als ouder 's ochtends gezellig in de kring zitten op de plek van een ander kind? Hoe kun je het beste een afspraak maken met de medewerker als je iets kwijt wilt?). Overige personeelsleden die niet voor de groep staan verspreiden zich over de hal/trap om ouders / kinderen te begroeten. Soms wijken medewerkers (in de bovenbouw) hier vanaf en gaan ook in de hal staan mocht het nodig zijn kinderen aan te spreken op ongepast gedrag (rennen, lawaai).

Ouders die een korte mededeling hebben kunnen dat melden en anders via een briefje of mail een afspraak maken. Dat kan niet op dat moment zelf.

- Kring (algemeen)

We streven ernaar elke dag in de kring te openen. Dat is niet altijd haalbaar omdat er soms wordt gegymd of gelezen in niveau groepen. Kinderen hebben een vaste kringplek. Aan het begin van het schooljaar zitten ze naast hun maatje. Na elke vakantie hebben de kinderen een nieuwe plek (en in de onderbouw ook een nieuw maatje omdat er daar gedurende het hele jaar sprake van instroom van nieuwe kinderen is). Kinderen steken hun vinger op als ze wat willen vragen en steken hun gespreide hand naar voren als ze “een zeg” hebben. Het stilteteken (gespreide hand omhoog) wordt verbaal ondersteund door “Wie helpt

mij mee”? We luisteren naar elkaar en praten niet door elkaar heen. In de onderbouw kiezen medewerkers vaak voor een liedje om de aandacht te krijgen. Dat is vooral op opruim momenten. In de kring stelt de medewerker regelmatig bewustwordingsvragen: Hoe zit je ook alweer in je luisterhouding? Let eens op je maatje, vertel eens hoe hij/ zij goed moet gaan zitten! Het ontwikkelen van een goede luisterhouding staat vaak centraal. Zo kan de medewerker afspreken met de kinderen dat hij/zij regelmatig vraagt of er nog vragen zijn. Kinderen steken dan dus niet hun hand op terwijl een ander aan het woord is en kunnen daardoor beter luisteren naar de ander.

- **Luisterhouding:**

Basis van een goed pedagogisch klimaat is dat kinderen leren luisteren. Een goede luisterhouding betekent een ander uit laten praten, er niet doorheen roepen, maar ook laten zien dat je luistert, dus niet onderuit hangen, zitten spelen of uit het raam staren...

Wij hanteren vanaf groep 6 de ideeën van Bart van Campen “Bovenbouw ik hou van jou”. Kinderen leren vanuit een goede luisterhouding zelf te kiezen voor gedrag. Ongepast gedrag wordt met een waarschuwing afgedaan. Heeft een kind drie waarschuwingen, dan vindt er een werkgesprek plaats waarbij de medewerker het kind laat nadenken over welk gedrag het kind ook zou kunnen laten zien. Het kind vertelt dit de volgende dag aan de groep en na een week volgt een evaluatie. Meestal is dit voldoende. Bij voortdurend kiezen voor ongewenst gedrag volgt een tweede werkgesprek met opnieuw een evaluatie. Mocht dit nog niet genoeg zijn dan wordt een derde gesprek met ouders erbij gevoerd. In deze gesprekken wordt steeds het gewenste gedrag verwoord en bekrachtigt het kind steeds opnieuw zijn keuze voor dit gedrag. Elk kind krijgt dus de herhaling die het nodig heeft.

- **Tafelgroepjes:**

De kinderen in de midden- en bovenbouw zitten in heterogene tafelgroepjes van 3 tot 5 kinderen (jongste/middelste/oudste). Na elke vakantie wordt er gewisseld van samenstelling. De kinderen kunnen van elkaar leren (samenwerken, uitleggen, vragen, nee zeggen, etc.).

- **Besprekingskring:**

Elke week heeft de groep een besprekingskring. In de middenbouw werken ze met gekleurde briefjes die de kinderen kunnen inleveren in de besprekingsmand. Er zijn er diverse: *Ik heb een idee-*, *Ik heb een klacht-*, *Ik heb een grap-* en een *Ik heb een complimentbriefje*. In de bovenbouw gebruiken de kinderen een besprekingsschrift. Tijdens die momenten worden de zaken besproken die de kinderen zelf willen bespreken, de kinderen helpen elkaar met het oplossen van problemen en kan er een gemaakte afspraak worden belicht.

- **Het stellen van vragen aan de medewerker (hulpvraag)**

Het stimuleren van het zelfoplossendvermogen van het kind doen we op diverse manieren.

In de onderbouw werken we met de hand van zelfstandigheid:

Doel van dit middel is om de kinderen zelfstandiger te maken. Als er een kind naar je toe komt laat je het de rug van je hand zien terwijl je oogcontact met het kind hebt. “Denk aan de helpende hand.”, steek je duim nu op en zeg: “Wat goed dat je bij me komt voor een vraag. Ik heb het nu druk, ik ben pas de pink. Ga eerst naar je maatje (Wijsvinger), vriendjes (andere twee vingers) en pas als laatste ben ik.”

In de midden- en bovenbouw vraagt een kind eerst aan de kinderen van hun tafelgroepje of aan een kind van een buurtafel. Als ze echt niet verder kunnen mogen ze de medewerker aanspreken, anders wachten ze totdat de medewerker tijdens de ronde bij de tafel is. Sommige kinderen hebben een blokje of een kaart met een vraagteken om hulp te vragen.

In de bovenbouw wordt tijdens het werk duidelijk afgesproken bij welke onderdelen samengewerkt kan worden. Bijvoorbeeld elkaar topo overhoren, waar dit kan en wanneer. Kinderen nemen een halkaart mee (soort bewijs dat ze daar mogen werken). Voor sommige onderdelen zijn ook vaste werkmaatjes afgesproken. Soms moet het ook helemaal stil zijn en moet je vraag even wachten. Dit geven we bijvoorbeeld aan door gebruik te maken van een rode stip en/of stoplicht op het digibord.

- **Pauze (Eigen medewerker):**

- a. Meespelen: Als kinderen klachten hebben over het niet mogen meespelen (er wordt niet buitengesloten) geldt de volgende afspraak: Iedereen mag meespelen. Wel moet je duidelijk aangeven dat je mee wilt doen en soms kun je pas bij het volgende potje instappen. Er wordt verwacht dat je niet zomaar uit een spel wegloopt.
- b. Overblijven (TSO): De TSO hanteert dezelfde afspraken als de school. Bij storend gedrag of calamiteiten melden de TSO medewerkers dit bij de stamgroepmedewerker. De stamgroepmedewerker haalt de kinderen zelf van buiten op zodat deze even contact heeft met de TSO medewerkers.
- c. Problemen / ruzie achtige situaties:

Soms komen kinderen naar de medewerker met vragen als: Ik mag niet op de schommel, ik mag niet meespelen, etc. Wij gaan daar als volgt mee om:

1. Goed dat je bij me komt. Je mag gaan zeggen dat ze (moeten stoppen, etc.). Doen ze dat niet dan kom je terug.
2. Je gaat het nog een keer zeggen, maar nu kijk ik van een afstandje mee. Lukt het dan nog niet dan kom ik je helpen.
3. Medewerker loopt mee met het kind om de kinderen het te laten oplossen.
4. Medewerker bekijkt of het gaat lukken. Je kunt ervoor kiezen de kinderen bijv. op een muurtje het uit te laten praten en de uitkomst aan de medewerker terug te koppelen.

- **Grenzen aangeven:**

Kinderen leren we te zeggen: stop, hou op met.... Ook worden er situaties nagespeeld en gekeken hoe anderen dat zouden oplossen.

- **Maandopening:**

Elke maand hebben we een maandopening waarin we het hebben over situaties als omgaan met rommel in de school, hoe je buiten speelt met elkaar, etc. . In de groepen kan er dan verder over gepraat worden.

- **Opruimen en materiaal gebruik:**

Iedereen heeft te leren hoe op te ruimen en zorgvuldig om te gaan met materialen van jezelf en de ander. Gewoon omdat je regelmatig je spullen nodig hebt, iets schoon wilt hebben of gewoon ruimte wilt hebben. Kleuters leren door volwassenen onder andere over het reguleren van indrukken en het verwerken van prikkels. Vooral hier geldt het al oude: goed voorbeeld, doet goed volgen. Het is een teken van verantwoordelijkheid nemen van de volwassen mens om zijn eigen troep op te ruimen én te leren aan zijn kinderen hoe je dat doet: Opruimen en verantwoordelijkheid nemen voor jezelf en dat wat je achterlaat. In de onderbouw hebben de kinderen taakjes. Stoelen opstapelen, tafels, kasten netjes maken. Kinderen spreken elkaar ook op hun vaste taken aan. De medewerker of een kind loopt de hoeken bij langs en is het dan nog niet netjes dan roepen we kinderen terug. In de onderbouw wordt er flink gestimuleerd om op te ruimen. En volop gezegd: Wauw wat gaat dit goed! Fantastisch zeg. Vooral het positieve benaderen. In de midden- en bovenbouw wordt er met losse of vaste taken gewerkt. Voor de hal hebben de bouwen een wisselende opruimkaart die per week naar een andere groep gaat. Die groep is dan eindverantwoordelijk en zorgt ervoor dat het netjes blijft.

- **Naar huis gaan:**

In de onderbouw en middenbouw lopen we in de maatjesrij (looprij, ook bij evacuatie) naar buiten. De onderbouw verzamelt op een vaste plek zodat ouders contact kunnen hebben met de medewerker voordat het kind wegloopt. Bij de intake wordt ook altijd gevraagd aan de ouders/ verzorgers wanneer iemand anders het kind komt ophalen dit even melden aan de medewerker. In de middenbouw lopen de kinderen zelf naar degenen die hen ophaalt zodra ze buiten zijn. De bovenbouw kinderen lopen zelf naar buiten, dus niet in een looprij. De medewerkers van de midden- en bovenbouw lopen mee naar buiten. Ouders kunnen op deze momenten eventuele vragen stellen of afspraken maken met de medewerkers.

5.2 Aanbod in lessen:

- De Jenapleinschool besteedt in alle groepen aandacht aan groepsvormende spelen en werkvormen
- Signalering van (on)gewenst gedrag
- De sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen wordt bijgehouden in het leerlingvolgsysteem SCOL. De resultaten hiervan worden besproken tijdens de eerste oudergesprekken in november en tijdens de overdrachtsgesprekken tussen stamgroepsleiders in juni. Tussentijds in april worden de kinderen nogmaals gescreend op de items welbevinden en betrokkenheid (vanaf groep 2). De gegevens van SCOL worden na elke afname geanalyseerd en resulteert in een plan van aanpak voor de groep. De aanpak wordt in een groepsplan beschreven.

5.3 Preventie digitaal pesten: tips voor kinderen

- Geef nooit je adres en/en (mobiele) telefoonnummer, maar ook foto's van jezelf of je familie aan onbekenden. Je weet nooit wat anderen daar mee doen.
- Geef nooit zomaar je password, pincode of paspoortnummer aan instellingen of personen die je via internet kent.
- Vraag je ouders om toestemming als op internet gevraagd wordt een registratieformulier in te vullen.
- Laat geen onbekenden toe in je contactenlijst.
- Bedenk dat je op internet nooit zeker weet met wie je te maken hebt.
- Maak geen afspraakjes tenzij je weet wie het is.
- Wil je afspreken met iemand die je via internet kent? Spreek dan af op een plek waar veel mensen zijn. Neem iemand mee en laat thuis weten waar je bent.
- Je anders voordoen dan je bent kan geinig zijn, maar ook gevaarlijk. Ook degene met wie je chat kan anders zijn dan hoe hij of zij zich voordoet. Dat anders voordoen kan leuk zijn, maar jij bepaalt (of de ander met wie je aan het chatten bent) wanneer het genoeg is.
- Let op wat je doet voor een webcam. Laat je niks wijsmaken. Als jouw foto's of filmpje voor altijd over het internet zwerven krijg je spijt en kun je het niet meer terugdraaien.
- Wees voorzichtig met pop-up-berichten als 'wil je dit downloaden?' of 'wil je een gratis MP3-speler?'. Klik altijd op 'nee' of klik de pop-up weg. Deze berichten zijn meestal nep en kunnen je computer stukmaken. Als je twijfelt, vraag je ouders om advies.
- Wees voorzichtig met het openen van bestanden die aan een e-mail zijn gehecht. In deze bijlagen kunnen virussen zitten, die je computer kapot kunnen maken. Wees extra voorzichtig als je de afzender van de e-mail niet kent! Niet openen dus.
- Als je iets ziet dat je naar vindt, klik het dan weg. Je hoeft er toch verder niet naar te kijken?
- Meld vervelende sites bij de volgende meldpunten: meldpunt.nl (als je iets ziet op internet wat discrimineert) meldpunt.org (als je kinderporno tegenkomt, bijvoorbeeld in spam).
- Ga zelf niet schelden via mail of chat. Woorden komen harder aan als je ze leest en je kunt niet zien hoe de ander reageert.

5.4 Communicatie:

- Stamgroepmedewerkers vinden de afspraken, omgangsregels en het pestprotocol in de klassenmap die in elke groep aanwezig is.
- Ouders kunnen de regels/afspraken en het pestprotocol vinden op de website.

6. Als er dan toch gepest wordt (Curatieve aanpak)

Het kan natuurlijk voorkomen dat er ondanks alle maatregelen in de preventieve sfeer, nog gepest wordt. Pesten gebeurt meestal stiekem en buiten het gezichtsveld van stamgroepsleider. Het is belangrijk dat het gemeld wordt door ouders, leerlingen of anders betrokkenen bij de stamgroepsleider. Als gezien wordt, of door onderzoek bij vermoeden of horen bevestigd wordt dat er gepest wordt, dan gaan we over tot de volgende aanpak:

6.1 De gepeste ondersteuning geven

- De gepeste serieus nemen.
- Medeleven tonen, luisteren en vragen: hoe en door wie wordt gepest.
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor, tijdens en na het pesten.
- Het kind laten inzien waarom een kind pest.
- Aangeven dat je actie gaat ondernemen en wat het kind kan verwachten.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.

6.2 De pester stoppen

- In gesprek aangeven dat je het gedrag afkeurt. Zoeken naar de reden van het pesten.
- Aangeven dat je verwacht dat de pester zich houdt aan de afspraken en omgangsregels zoals die bekend zijn. Ingaan op eventuele sancties bij herhaling van het getoonde gedrag.
- Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses laten aanbieden.
- Tenslotte afspraken maken over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het eind van iedere week in een kort gesprek aan de orde. Waardeer nadrukkelijk positief gedrag.

6.3 Meelopers aanspreken

- De meeloper zien wij als een passieve pester.
- Hij is medeplichtig. Blijft op afstand, doet niets om het pesten te stoppen.
- Hij neemt het niet op voor het slachtoffer.
- Hij lacht mee met de pester omdat hij bang is om zelf gepest te worden.

Deze dingen worden bespreekbaar gemaakt in de groep. Informatie over pestgedrag valt niet onder "klikken", wel onder je betrokken voelen en je verantwoordelijkheid nemen. De groep moet dit duidelijk ervaren. Wijs de groep nog eens op de omgangs- en gedragsregels.

6.4 Dossier aanleggen

- De stamgroepsleider maakt een verslag over de betreffende situatie en de gevolgde aanpak. Dit verslag gaat in het digitale dossier (ParnasSys) van het kind.
- Ouders/verzorgers van de pester en de gepeste worden bij de eerste signalen van pestgedrag direct op de hoogte gebracht van de feiten.

7. Als het pesten door blijft gaan

Als het pesten doorgaat gaan we activiteiten ondernemen waarbij alle vijf betrokken partijen: de gepeste, de pester, de meelopers, de stamgroepsleider(s) en de ouder(s) aandacht krijgen. (Het vijfsporenbeleid). Daarnaast is er altijd een zwijgende middengroep die men ook niet mag vergeten (spoor zes).

7.1 Hulp aan het gepeste kind

- Adviezen; probeer bespreekbaar te maken waarom het kind gepest wordt.
- Gesprekken met ouders, eventueel samen met interne begeleiding of directie.
- Sociale vaardigheidstraining aanvragen bij een externe instantie door stamgroepsleider in overleg met ouders.
- “Hoe verder” afspraak. Deze afspraken schriftelijk vastleggen in het (digitale) dossier van het kind.

7.2 Aanpak van het gedrag van de pester

Bij eenmalig geconstateerd pestgedrag:

- Gesprek over omgangsregels. Excuses aanbieden met bewoording van het incorrecte gedrag aan het gepeste kind. Ouders worden op de hoogte gebracht van dit gesprek.

Bij tweede keer na eerdere waarschuwing binnen een schooljaar.

- Excuses aanbieden met bewoording van het incorrecte gedrag.
- Even buiten de kring of uit de klas, een time-out, dan wel één of meerdere keren binnen blijven tijdens de pauze.
- Vervolgens een taakstraf die met dwang te maken heeft.
- Een excuus brief schrijven (eventueel met een ondertekening voor gezien door ouders).
- Schrijven van een opstel over pesten. Eén of meer keer de groepsregels overschrijven.
- Kind later naar huis laten gaan in overleg met de ouders.

Sancties bij pesten na eerdere waarschuwing (3e keer of meer):

- Gesprek met ouders/verzorgers over de situatie en de mogelijke oorzaken van het pestgedrag. Verzoeken om in gezamenlijkheid met de stamgroepsleider één lijn te trekken om pestgedrag te stoppen. Ook thuis laten benadrukken dat men voor elkaar dient op te komen, juist ook voor de ‘zwakkeren’ in de klas.
- Probleemoplossende gesprekken door stamgroepsleider eventueel in samenwerking met een kenniscentrum of de directie.
- Onderzoeken wat de reden voor het pestgedrag kan zijn:
 - o Zelf gepest zijn.
 - o Kind reageert zich af door problemen die spelen in de thuissituatie.
 - o Ouders/verzorgers corrigeren gedrag niet.
 - o Weinig aandacht van de ouders.
 - o Belemmeringen/ stoornissen in de sociaal-emotionele of morele ontwikkeling bij kinderen.
 - o Kind kan niet goed meekomen op school.
 - o Reactie op bepaalde smaak-, geur- of kleurstoffen.
 - o Slecht voorbeeld van ouders, oudere broers/ zussen of andere volwassenen.
 - o Blootstelling aan geweld via TV of computerspelletjes.
- Sociale vaardigheidstraining aanvragen door de stamgroepsleider in overleg met de ouders, intern begeleider en externe instanties.
- Er wordt een schriftelijke “hoe-verder” afspraak gemaakt. Er wordt aangegeven wat er van de pester wordt verwacht en wat er zal gebeuren als hij verder pest. Deze afspraken worden schriftelijk vastgelegd (contract) en ondertekend door de leerling, zijn of haar ouders, de stamgroepsleider en de directie. Deze afspraken komen wederom in het digitale dossier van Parnassys.

7.3 Aanpak van de meelopers

- Maken van duidelijke afspraken via gesprekken.
- Vragen waarom hij/zij niet opgetreden heeft of geen melding heeft gemaakt.
- Eventueel bestraffend gesprek omdat hij of zij geen veiligheid heeft geboden.
- Bij herhaald gedrag contact met ouders/verzorgers en een aantekening in het digitale dossier.

7.4 Stamgroepsleiders (team)

- De stamgroepsleiders geven de gemaakte afspraken door aan de rest van het team, zodat er een collectieve controle is op de afspraken.
- Pesten wordt met vaste regelmaat besproken in teamvergaderingen als vast agenda onderdeel.
- Stamgroepsleider moet informatie hebben over achtergrond, signalen, gevolgen, oorzaken en aanpak.
- Stamgroepsleiders vervullen een voorbeeldfunctie binnen de school voor de kinderen. Zij dragen de normen en waarden zelf uit.
- Stamgroepsleiders nemen elke pestmelding serieus zonder deze te vergoelijken. Elke pestmelding wordt geregistreerd in Parnassys.
- Als stamgroepsleiders het probleem niet willen of kunnen zien, wenden ouders of het kind zich in eerste instantie tot de schooldirectie. Mocht deze niet ontvankelijk zijn is de inschakeling van een (school) contactpersoon mogelijk. In laatste instantie kan men overgaan tot het indienen van een klacht bij de landelijke klachtencommissie.

7.5 Ouders/ Verzorgers

Ouders worden geïnformeerd en betrokken bij de activiteiten om het pesten te stoppen.

- Van ouders wordt verwacht dat ze openstaan voor feedback van het schoolteam over geconstateerde pestgedragingen van hun kind(eren). Pesten gebeurt immers vaak ook buiten het zicht van de ouders om.
- Van ouders wordt ook verwacht dat ze in gezamenlijkheid met de stamgroepsleider één lijn trekken om pestgedrag te stoppen.
- Als ouders het probleem niet willen of kunnen zien, wenden de stamgroepsleiders zich in eerste instantie tot de schooldirectie, zodat deze het gesprek met de ouders kan aangaan. Deze kan eventuele sancties voor verwijdering en schorsing toelichten.

7.6 De Zwijgende middengroep

Deze groep kinderen heeft baat bij hulp in de vorm van het mobiliseren van deze groep. Er wordt hierbij een beroep gedaan op het rechtvaardigheidsgevoel van deze kinderen. Ze zijn op basis hiervan best bereid zich sterk te maken tegen pesten op school. Het heeft absoluut zin om daadwerkelijk op te staan tegen het pesten. Zodra andere kinderen het gepeste kind te hulp komen of tegen de pesters zeggen dat ze moeten ophouden, kan de situatie aanzienlijk veranderen. Het pesten wordt dan al direct minder vanzelfsprekend en draagt bovendien grotere risico's met zich mee. De situatie voor met name meelopers verandert door het ongewenste karakter van het vertoonde pestgedrag. Het wordt duidelijk dat het geen groepsnorm is om mee te gaan in het pestgedrag. Meelopers horen graag bij de norm en de grote groep en zijn niet bereid en ook niet in staat om grote risico's te lopen waarvan ze de gevolgen niet kunnen overzien, dit in tegenstelling tot de ervaren pester.

Kinderen die pestgedrag signaleren en dit bij de stamgroepsleider aangeven vervullen dus een belangrijke rol.

8. Sanctiebeleid

Bij pestbeleid past ook een sanctiebeleid. Het moet voor iedereen duidelijk zijn welke maatregel bij welk gedrag genomen wordt. Het moet ook duidelijk zijn wie in welke situatie een sanctie kan opleggen.

Gedrag	Sanctie	Door wie
Eenmalig geconstateerd pestgedrag	Gesprek over omgangsregels. Ouders worden op de hoogte gebracht van dit gesprek.	Stamgroepsleider
Pesten blijft doorgaan	Bestraffend gesprek (zie 7.2) Ouders worden op de hoogte gebracht van dit gesprek.	Stamgroepsleider
Pesten blijft toch doorgaan	Gesprek met ouders. Afspraken over te verwachten gedrag worden schriftelijk vastgelegd en getekend. Straf gaat door.	Stamgroepsleider in overleg met de Intern Begeleider en/of directie. Ouder(s) en verzorger(s).
Negatief gedrag blijft gehandhaafd. Geen verbetering merkbaar	Schorsing/ verwijdering	Directeur in overleg met het Schoolbestuur

Weigert een stamgroepsleider het probleem aan te pakken, doet hij/zij dit op een inadequate wijze of leidt de aanpak niet tot het gewenste resultaat, dan wordt de inschakeling van de directie gewenst. Indien de interventie van de directie niet leidt tot oplossing van de problematiek, dan dient men het probleem voor te leggen aan het bestuur. Inschakeling van schoolcontactpersoon kan gewenst zijn. Mede afhankelijk van de aard van de problematiek en ondernomen of uitgebleven acties kan een klacht worden ingediend bij de **klachtencommissie**, die het probleem onderzoekt, deskundigen consulteert en hierover adviseert aan het bestuur.

9. Adviezen aan de ouders

9.1 Ouders van gepeste kinderen

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de stamgroepsleider bespreken.
- Door positieve stimulering en zogenaamde schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.
- Laat een kind nooit alleen met een computer, zorg dat u uw kind kunt zien als hij achter de computer zit.
- Praat geregeld met uw kinderen over wat ze online doen en met wie ze praten en toon interesse als uw kind iets wil vertellen of laten zien.
- Surf regelmatig samen met uw kind. Neem de tijd om te zien wat uw kind op het internet doet, wat zijn interesses zijn en leer zelf ook werken met de programma's die uw kind gebruikt. Maak duidelijke afspraken met uw kind over het internetgebruik zoals de tijd die online wordt doorgebracht. (hiervoor kunnen ook de tips voor kinderen gebruikt worden)
- Help uw kind een nickname of e-mailadres te kiezen waaruit geen persoonlijke informatie kan worden afgeleid. Voorkom vooral suggestieve namen zoals "lovelygirl".
- Instrueer kinderen om geen persoonlijke gegevens aan onbekenden te geven (adres, telefoonnummer, bankrekeningnummer, etc.).
- Maak uw kind duidelijk dat de virtuele wereld een schijnwereld is. Wat gepresenteerd wordt als echt kan een verzinsel zijn.
- Bij jonge kinderen is het nuttig om af en toe de "geschiedenis" van de browser te bekijken. Hier kunt u zien waar ze geweest zijn. Instrueer tieners dat de "geschiedenis" niet gewist mag worden.
- Zorg dat er een goede virusscanner op uw pc staat en ververs regelmatig de bijbehorende database van bekende virussen. Vraag uw kinderen het u te melden wanneer de pc "raar" doet.

9.2 Ouders van pesters

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Benoem het goede gedrag van uw kind en corrigeer ongewenst gedrag.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van de school staat.

9.3 Alle andere ouders

- Neem ouders van het gepeste kind serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.

10. Klachtenregeling

de onderlinge contacten kan het wel eens voorkomen dat er problemen dreigen of ontstaan. Daarom zijn duidelijke afspraken gemaakt over de te nemen stappen bij de aanpak van mogelijke problemen.

- Gaat het over uw kind in de groep dan is de eerste weg een gesprek met de medewerker.
- Levert dit geen goede oplossing op dan kunt u na overleg met de medewerker contact opnemen met de directeur.
- Heeft u een klacht van algemene aard, dan kunt direct contact opnemen met de directeur.
- Ten slotte is er de mogelijkheid uw klacht neer te leggen bij het schoolbestuur.

Landelijke klachtencommissie

Onze school is aangesloten bij de landelijke klachtencommissie van de Vereniging Bijzondere Scholen (VBS). Klachten kunnen bijvoorbeeld gaan over de begeleiding van kinderen, de schoolorganisatie, seksuele intimidatie en discriminatie. Bij de vertrouwenspersoon kunt u het probleem aanhangig maken. Deze gaat na of uw klacht op de juiste manier is aangekaart binnen de school. De vertrouwenspersoon kan de klacht uiteindelijk bij de klachtencommissie neerleggen. Deze persoon is niet aan de school verbonden: mevrouw Dorine Dane, 070-3315252. Bij ernstige klachten of meldingen als seksuele intimidatie of misbruik en ernstig psychisch of lichamelijk geweld kunt u contact opnemen met het meldpunt van de Onderwijsinspectie.

11. Schorsing en/of verwijdering

Op school en in de groep gelden regels. De algemene schoolregels worden aan het begin van het schooljaar met de leerlingen besproken en indien nodig herhaald, zodat de kinderen weten waar ze aan toe zijn. Houdt een kind zich niet aan de gedrag- en omgangsregels (ook niet na herhaaldelijk waarschuwen), dan zal het door de stamgroepmedewerker ter verantwoording worden geroepen. In ernstige gevallen en bij herhaling zal contact worden opgenomen met de ouders. Indien daarna geen verbetering volgt, kan als opvoedingsmaatregel een schorsing plaatsvinden of kan er na overleg met de inspectie en met het bevoegd gezag zelfs sprake zijn van verwijdering van de school. Met betrekking tot verwijdering en schorsing van leerlingen wordt artikel 40 van de Wet op het Primair Onderwijs in acht genomen. Definitieve verwijdering van een school mag pas als: het schoolbestuur, als bevoegd gezag, door de directeur op de hoogte is gebracht van de onhoudbare situatie; het schoolbestuur heeft gesproken met de ouders/verzorgers, de betrokken leerkracht(stamgroepmedewerker) en de directie; een andere school bereid is de leerling op te nemen; na een periode van acht weken zonder succes een andere school niet is gevonden; overleg met de inspectie heeft plaats gevonden.

12. Advies MR en vaststelling

De medezeggenschapsraad van de Jenapleinschool heeft haar advies verleend aan het pestprotocol.

Voorzitter:

Zwolle,_....._ 2013

Dit gedragsprotocol is vastgesteld.

Directeur Jenapleinschool,
D. Bult

Zwolle,_....._ 2013